

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد مرودشت

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

رشته: علوم تربیتی گرایش: مدیریت آموزشی

عنوان:

بررسی تاثیر یادگیری مشارکتی بر رشد مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان

ابتدایی مدارس طرح بهبود کیفیت منطقه مرودشت

دکتر شاپور امین شایان جهرمی

دکتر عباداله احمدی

دکتر سرو قد

هیات داوران:

نگارش:

فریبا قاسمی

تست‌ها
تست‌ها
تست‌ها

۱۳۸۸/۱۲/۲

تیر ۱۳۸۷

۱۳۰۹۴۷

تقدیم به

همسرم به پاس صبوریش ، پدر و مادرم و خواهرانم به پاس همراهیشان و
غنچه های باغ زندگیم سپیده و سحر که رنج تحصیلم در طول این مدت بر
شانه هایشان سنگینی می کرد و در این مسیر پر فراز و نشیب رفیق راهم
بودند و قدمشان مایه امید به آینده است .

سپاس بی کران خدای سبحان را که جرات و جسارت قدم گذاشتن در این راه
پر فراز و نشیب را به من ارزانی کرد و تواناییم داد تا لحظه رسیدن ادامه دهم و از
صاحب الزمان (عج) حجت حق که لحظه های دشواری و ناامیدی مرا به آسانی و امید
بدل کرد و گام به گام مرا یاری کرد . اکنون که به لطف ایزد منان و خداوند سبحان
توانستم پایان نامه خود را با تمام کاستی ها احتمالی به پایان ببرم ، بر خودم فرض می
دانم که به مصداق « من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق » از زحمات بی شائبه ی
بندگان فرزانه اش که در مقام شامخ استادی باران دانش و معرفتشان را بی دریغ به
سرم باریدند و جانم را بهاری ساختند ، جناب آقای دکتر شاپور امین شایان جهرمی که
با راهنماییهای ارزشمند خویش مرا بهره مند ساختند و جناب آقای دکتر احمدی که با
مشاوره های بی دریغ خود مرا مستفید فرمودند و جناب آقای دکتر کمالی بعنوان
مشاوره آماری مرا همراهی کردند ، صمیمانه کمال قدر دانی را دارم و امیدوارم که
خدای سبحان دگر باره توفیق شاگردی در محضر این دانش مردان عالی مقام را در
مقطعی بالاتر نصیبم کند و امید آن دارم که توفیق به کار گیری صحیح یافته ها و
خدمت گزاری به جامعه اسلامی را به قصد قرب الهی به من عنایت بفرماید.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده
۱	فصل اول : طرح تحقیق
۲	۱-۱ مقدمه
۴	۲-۱ بیان مسئله
۶	۳-۱ ضرورت تحقیق
۸	۴-۱ اهداف تحقیق
۹	۵-۱ سوالات تحقیق
۹	۶-۱ تعریف واژه ها
۱۴	۷-۱ نتیجه گیری
۱۵	۸-۱ محدوده تحقیق
۱۶	فصل دوم : پیشینه تاریخی
۱۷	۱-۲ تاریخچه
۲۰	۲-۲ یادگیری مشارکتی
۲۷	۳-۲ انواع روشهای یادگیری مشارکتی
۲۹	۴-۲ مقایسه یادگیری مشارکتی با رقابتی و انفرادی
۳۱	۵-۲ نقش و وظایف معلم در یادگیری مشارکتی
۳۶	۶-۲ گروه بندی دانش آموزان در یادگیری مشارکتی
۴۰	۷-۲ مهارت اجتماعی

۴۴	۸-۲ انواع مهارت‌های اجتماعی
۵۱	۹-۲ آموزش مهارت‌های اجتماعی به کودکان
۵۵	۱۰-۲ ارزیابی و سنجش مهارت‌های اجتماعی
۵۹	۱۱-۲ تاثیر یادگیری مشارکتی در رشد مهارت‌های اجتماعی
۶۴	۱۲-۲ مروری بر تحقیقات پیشین
۷۶	۱۳-۲ جمع بندی و نتیجه گیری
۷۸	فصل سوم: روش تحقیق
۷۹	۱-۳ روش تحقیق
۷۹	۲-۳ شیوه اجرا
۸۱	۳-۳ جامعه آماری
۸۱	۴-۳ نمونه آماری و روش نمونه گیری
۸۲	۵-۳ سوالات تحقیقاتی
۸۲	۶-۳ ابزار تحقیق
۸۴	۷-۳ روایی و پایایی
۸۵	۸-۳ روشهای آماری
۸۶	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل آماری
۸۷	۱-۴ مقدمه
۸۸	۲-۴ بررسی و تحلیل نتایج مربوط به سوال اول
۸۹	۳-۴ بررسی و تحلیل نتایج مربوط به سوال دوم
۹۰	۴-۴ بررسی و تحلیل نتایج مربوط به سوال سوم

۹۱	۴-۵ بررسی و تحلیل نتایج مربوط به سوال چهارم
۹۲	۴-۶ بررسی و تحلیل نتایج مربوط به سوال پنجم
۹۳	۴-۷ نتیجه گیری
۹۴	فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری
۹۵	۵-۱ خلاصه تحقیق
۹۶	۵-۲ تحلیل و بررسی
۹۷	۵-۲-۱ سوال اول
۹۸	۵-۲-۲ سوال دوم
۱۰۰	۵-۲-۳ سوال سوم
۱۰۱	۵-۲-۴ سوال چهارم
۱۰۲	۵-۲-۵ سوال پنجم
۱۰۴	۵-۳ نتیجه گیری
۱۰۷	۵-۴ پیشنهادها
۱۰۷	۵-۴-۱ پیشنهادهای اجرایی و کاربردی
۱۰۷	۵-۴-۲ پیشنهادهای پژوهشی
۱۰۸	۵-۵ محدودیت‌های تحقیق
۱۰۹	ضمائم
۱۱۴	α منابع و مأخذ
۱۱۴	فهرست منابع فارسی
۱۱۷	فهرست منابع غیر فارسی
۱۲۰	چکیده به زبان انگلیسی

فهرست جداول

- ۹۲ ۴-۱ مقایسه گروه کنترل و آزمایش در مورد رشد روابط اجتماعی مناسب دانش آموزان
- ۹۳ ۴-۲ مقایسه گروه کنترل و آزمایش در عامل رابطه با همسالان
- ۹۴ ۴-۳ مقایسه گروه کنترل و آزمایش در عامل برتری طلبی
- ۹۵ ۴-۴ مقایسه گروه کنترل و آزمایش در عامل پرخاشگری
- ۹۶ ۴-۵ مقایسه گروه کنترل و آزمایش در عامل جسارت نامناسب

هدف از پژوهش حاضر، بررسی تاثیر یادگیری مشارکتی بر رشد مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان پایه چهارم و پنجم ابتدایی منطقه مروست بود. نمونه مورد مطالعه شامل ۳۶۰ دانش آموز بود که ۱۸۰ نفر آنها در مدارس طرح بهبود کیفیت بودند که با روش مشارکتی به عنوان گروه آزمایش آموزش دیدند و ۱۸۰ نفر دیگر در مدارس عادی و غیر مجری طرح بهبود بودند که با روش سنتی به عنوان گروه کنترل آموزش دیدند. پایه و اساس تقسیم بندی کلاسها برای آموزش سنتی و مشارکتی، مدارس مجری طرح بهبود و غیر مجری طرح بهبود بود که توسط سازمان آموزش و پرورش استان یزد مشخص گردیده بود. در طول مدت آموزش نظارت مستمر از چگونگی اجرای روش توسط پژوهشگر و راهنمای آموزشی به عمل آمد. در نهایت جهت بررسی و آزمایش سوالات تحقیق، مقیاس سنجش مهارت‌های اجتماعی ماتسون به کار گرفته شد و دانش آموزان پرسشنامه‌ها را در زمینه روابط اجتماعی مناسب، رفتارهای غیر اجتماعی، رابطه با همسالان، برتری طلبی، پرخاشگری علامت گذاری کردند. بعد از جمع آوری اطلاعات داده های پژوهش با استفاده از آزمون t مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که نمرات آزمودنیهای گروه یادگیری مشارکتی در مقایسه با نمرات گروه سنتی در آزمون مربوط به رشد روابط اجتماعی مناسب به طور معنا داری بالاتر بود. همچنین میزان رابطه با همسالان یعنی حسادت و گوشه گیری توسط آزمودنیهای گروه آموزش سنتی به طور معناداری در گروه آموزشی سنتی بیشتر از گروه یادگیری مشارکتی بود و همچنین نتایج آزمون بررسی پرخاشگری نیز به طور معناداری بیشتر از گروه آموزش یادگیری مشارکتی بود و همچنین در نتایج آزمون مربوط به رفتارهای غیراجتماعی نیز آزمودنیهای گروه آموزش سنتی به طور معناداری نسبت به گروه آموزش یادگیری مشارکتی نمره بالاتری کسب کردند. و همچنین در نتایج آزمون مربوط به برتری طلبی نیز آزمودنیهای گروه آموزش سنتی به طور معناداری نسبت به گروه آموزش یادگیری مشارکتی نمره بالاتری کسب نمودند.

کلید واژگان: یادگیری مشارکتی، مهارت‌های اجتماعی، طرح بهبود کیفیت

فصل اول

طرح تحقیق

۱ ۱ مقدمه

۲-۱ بیان مسئله

۳-۱ ضرورت تحقیق

۴-۱ اهداف تحقیق

۵-۱ سوالات تحقیق

۶-۱ تعریف واژه ها

۷-۱ نتیجه گیری

متخصصین تعلیم و تربیت در تلاش برای ارائه روش های مناسب و مفید جهت استفاده بهینه از فرصتها و امکانات آموزشی در راستای یاد گیری بهتر، عمیق تر و سریع تر هستند ، ضمن مخالفت با تعاریف قبلی تدریس که آن را انتقال معلومات می دانستند ، تدریس را کمک به فراگیر برای تفهیم و درک مطلب می دانند . کارل راجرز بیان می دارد ، همانطور که در روان درمانی ، روانشناس صرفاً به بیمار کمک می کند تا مشکلات خودش را بشناسد و به چگونگی رفع آن مشکلات بپردازد ، در تدریس نیز دانش آموز خودش مطالب را فرا می گیرد و معلم فقط به او کمک می کند تا به هدف های آموزشی نزدیک گردیده ، آنها را فرا گیرد (مقدم ، ۱۳۶۴).

در طی قرون و اعصار متمادی ، انتقال مفاهیم به شیوه های مختلف و متفاوتی انجام شده است که در آنها نکات مثبت و منفی زیادی به چشم می خورد . واضح است که برای تدریس هر موضوع یا عنوان درسی باید از شیوه خاصی که متناسب با شرایط و خصوصیات یاد گیرندگان باشد بهره جست و نمی توان یک شیوه خاصی برای همه موضوعات و همه افراد به کار برد . آنچه مسلم است ، روش هایی که در آنها خود فرد فعالانه به دنبال یاد گیری است ، روش های موفق تری هستند ، اطلاعات کسب شده و یاد گیری انجام شده از عمق و دوام بیشتری برخوردار است . در این روشها فرد با انگیزه یاد گیری به جستجوی مطالب و مفاهیم می پردازد . در این روش ها معلم راه را نشان می دهد و این خود دانش آموز است که قدم در راه نهاده و مسیر را طی می نماید در این مسیر گاهی زمین خورده از حرکت باز می ایستد در این موقع است که معلم دست او را گرفته از زمین بلند می کند و دانش آموز بقیه راه خود را ادامه می دهد . با این کار دانش آموز طریقه فکر کردن و جستجوی صحیح را می

آموزد ، به طور مستقل مسائل و مشکلات زندگی را حل می کند و از اینکه خودش از پس مشکلات خود برمی آید احساس غرور می کند . اما روش هایی که در آنها دانش آموز فقط به صحبت معلم گوش می دهد و هیچ فعالیت و حرکتی در امر یاد گیری ندارد وابستگی شدیدی در او ایجاد می شود و بدون کمک از دیگران قادر به حل مسائل درسی و مشکلات خود نمی باشد . به نظر می رسد بهره گیری از روشهای نوین و فعال تدریس امری ضروری می باشد تا بتوان در سایه این روش ها شیوه فکر کردن ، جستجوی راه حل ها و انگیزه برای یاد گیری را در دانش آموزان تقویت کرد یکی از روشهای نوین و فعال تدریس ، روش یاد گیری مشارکتی است که در شروع قرن بیستم توسط دیوئی مطرح گردیده است و تاکنون از جنبه های مختلفی تحقیقات زیادی بر روی آن انجام شده است . در این روش دانش آموز در گروه های چهار تا شش نفر بر روی موضوعی به بحث و گفت و گو می پردازند . در این بحث و گفتگو ها خود به پیدا کردن راه حل ها می پردازند . چون خود به دنبال راه حل ها هستند یافته ها خیلی عمقی است و از استحکام زیادی برخوردار است و تقریباً تزلزل در آن راه ندارد . در این روش ضمن اینکه معلم و دانش آموز به اهداف آموزشی دست می یابد ، اهداف تربیتی و پرورشی نیز برآورده می شود . این بحث و گفتگوها می تواند در ایجاد روحیه تعاون و همکاری و تقویت روابط بین فردی آنها مفید و موثر واقع شود (مقدم ، ۱۳۶۴).

یکی از مقوله هایی که امروز باید در آموزش و پرورش به آن اهمیت داد بهبود کیفیت آموزش از حالت آموزش سنتی و منفعل به حالت آموزش فعال و دانش آموز محور می باشد که در این روش به جای فقط کار برای دانش آموز و جریمه و تنبیه ، فرصتی برای تولید دانش ، کمک به یادگیری ، ایجاد فرصت برای شکوفایی استعدادها و علایق ، وسیله ای برای جبران نقائص یادگیری ، وسیله ای برای قضاوت در ارزشیابی و کسب مهارتهای زندگی و

فرصتی برای خود ارزیابی دانش آموزان و دست یافتن به اطلاعات و استفاده بهینه از اوقات فراغت است " غنی سازی تکالیف آموزشی " (مکی منشادی، ۱۳۸۵).

از آنجا که مقطع ابتدایی، شالوده وزیر بنای سایر مقاطع تحصیلی است و شخصیت افراد تا حد زیادی در این دوران شکل می گیرد، با استفاده از نظر کارشناسان آموزشی، مسئولان آموزش و پرورش درصدد برآمدند که طرحی تازه در مقطع ابتدایی اجرا نمایند به نام طرح بهبود کیفیت که باعث رشد همه جانبه ی دانش آموزان در ابعاد مختلف علمی، اعتقادی، اخلاقی، اجتماعی، زیستی، اقتصادی، سیاسی و آموزشی می گردد (مکی منشادی، ۱۳۸۵).

لذا امید آن داریم که مدیران، آموزگاران و کارشناسان و همه دست اندرکاران نظام تعلیم و تربیت با به کارگیری روش ها و فنون مناسب، گامی مثبت در جهت ارتقاء و بهبود کیفیت آموزش نه تنها در مقطع ابتدایی بلکه در مقاطع دیگر بردارند و با احساس مسئولیت زمینه ساز رشد و ترقی نسل آینده کشورمان باشند و نظرات مثبت و ارزنده خود را چراغ راه ما سازند (مکی منشادی، ۱۳۸۵).

۱-۲ بیان مسئله

از اهداف تعلیم و تربیت میتوان به ایجاد رشد فکری، تقویت روحیه آزاد اندیشی و ایجاد روحیه تعاون و همکاری بین دانش آموزان اشاره کرد. که این بیشتر در سایه روشهای نوین و فعال تدریس حاصل می شود. در نظام آموزشی ایران بیشتر معلمان با استفاده از روش های سنتی به ویژه روش سخنرانی مطالب را به دانش آموزان خود انتقال می دهد و شاگردان را به حفظ و تکرار مفاهیم علمی ترغیب می کنند و دانش آموزان بیشتر مسئول کار خود هستند و به صورت انفرادی تلاش می کنند و تقریباً جایی برای همفکری، همدلی و رفاقت بین

دانش آموزان وجود ندارد و اغلب بین آنها رقابتهایی ایجاد می شود که این رقابت ها خود گاهی منجر به حسادت ها و کینه ها می گردد . یکی از روشهای نوین و فعال تدریس روش یاد گیری مشارکتی یا روش همیاری است که در این روش دانش آموزان در قالب گروه های کوچک بر روی موضوع و مطلبی که معلم تعیین می کند با یکدیگر به بحث و گفتگو می پردازند و بدین طریق اطلاعات خود را در اختیار دیگران قرار می دهند و اطلاعات یکدیگر را کامل تر می کنند و مطالب را به یکدیگر می آموزند . در این روش همه مسئول یاد گیری خود و دیگر اعضای گروه خود هستند . چون در این روش اساس با هم کار کردن و تشکیل اجتماع است و حضور در اجتماع مستلزم رعایت یک سری مسائل و نکات است . به نظر می رسد یادگیری مشارکتی می تواند بعضی رفتارها و نگرش های مثبت از قبیل شیوه هم زیستی با یکدیگر یعنی داشتن روحیه تعاون و همکاری ، ابراز وجود ، رعایت نوبت ، رعایت نظم و قوانین موجود در گروه را در دانش آموزان تقویت کند (حائری زاده ، ۱۳۸۱).

در بحث تعلیم و تربیت توجه به رشد شخصیت و تقویت رفتارهای مطلوب امر مهمی به شمار می رود . میزان کارآمدی و بازده کار معلم با میزان توجه او به شخصیت دانش آموز رابطه مستقیم دارد . اگر به شخصیت دانش آموز توجه شود دانش آموز احساس می کند وجودش با ارزش است . بدین طریق انگیزه کار و تلاش برای تحصیل در دانش آموز تقویت می شود . در روش های نوین تدریس از جمله یاد گیری مشارکتی به شخصیت فرد توجه زیادی شده است . شخصیت دانش آموز از طرف معلم و تیم درسی شدیداً مورد توجه است . دانش آموزان در گروه به بیان عقیده و نظر خود می پردازند و شاید پس از نتیجه گیری به عنوان سخنگوی تیم بخواهد نظر تیم خود را در کلاس مطرح کند . پس کل کلاس برای شخصیت دانش آموز احترام قائل هستند و به صحبت و نظریات او توجه دارند . بنابراین ممکن است

یادگیری مشارکتی جایگزین خوبی برای روش سنتی و معمول معلمان باشد و این روش بتواند رفتارهای مطلوب را در دانش آموزان تقویت کند و مهارت‌های اجتماعی را در دانش آموزان بهبود بخشد. این تحقیق به بحث و بررسی رویکرد یادگیری مشارکتی به عنوان یکی از روش‌های نوین و فعال تدریس می‌پردازد (خورشیدی، ۱۳۸۰).

۱-۳ ضرورت تحقیق

همگام با تغییر و تحولات و پیشرفت بسیار سریع علوم و فنون مختلف، تغییر در اهداف، نگرشها و زیر ساختهای کلی آموزش و پرورش امری ضروری به نظر می‌رسد. یکی از حربه‌های دستیابی به اهداف آموزش و پرورش، روش تدریس، چگونگی انتقال مفاهیم علمی و نحوه اداره کلاس توسط معلم است. شناخت و بهره‌گیری از روش‌های نوین تدریس از مسائل بسیار مهمی است که باید بدان همت گماشته شود. در کلاس‌های درسی فرزندان ما روش‌های پنجاه سال پیش به کار گرفته می‌شود. چنانچه هدف، یادگیری عمیق مطالب علمی، رشد شخصیت و تقویت رفتارهای مطلوب در دانش آموزان باشد، باید درک درستی از روش‌های آموزشی نوین داشته باشیم. این روش‌ها را با امکانات و نیازهای خویش متناسب سازی کنیم و بعد در کلاس‌های درسی به کار ببریم. روش آموزشی باید دانش آموزان را به دانش و مهارت‌هایی مجهز نماید که در چالش‌های دنیای نوین در تنگنا قرار نگیرند. این هدف، متخصصین و معلمین آموزش و پرورش را ملزم می‌سازد تا روش‌های تدریسی را به کار گیرند که مجهز به چنین دانش و مهارت‌هایی شود. بسیاری از معلمین از فضای غیر فعال و شرایط خشک و غیر واقعی کلاس‌های خویش ناراضی هستند. آنان به دنبال روشی هستند که بتوانند در دانش آموزان انگیزه کافی برای کسب دانش و انجام

فعالیت های آموزشی ایجاد کند . بحث دهه های اخیر میان مربیان توجه به این مطلب است که چگونه می توان یاد گیری را به بهترین نحو آسان ساخت و بازده آن را افزایش داد . تجزیه و تحلیل های به دست آمده خاطر نشان می سازد که نقاط ضعف آموزش بیشتر در سیستم های انتقال و نحوه تدریس مستتر است (کمالی ، ۱۳۸۱) .

یکی از روشهای نوین و فعال تدریس که به نظر می رسد بتواند در دستیابی به اهداف آموزش و پرورش مفید واقع شود روش یادگیری مشارکتی است که در شروع قرن بیستم از طرف جان دیوئی مطرح گردیده است و در چند سال اخیر از بحث های دائمی آموزش شده است و در دهه های اخیر تحقیقات زیادی در این زمینه به عمل آمده است و معلمین بعضی از کشورها در تمام گروههای سنی دبستان تا دانشگاه از این روش بهره می جویند . در این روش دانش آموزان در گروه های کوچک بر روی موضوعی به بحث و گفتگو می پردازند . ضمن تامین یافته ها ، جنبه های شخصیتی و روابط بین فردی آنها نیز بهبود می یابد و رفتارهای مطلوب در آنها تقویت می گردد (کمالی ، ۱۳۸۱) .

نگاهی گذرا به وضع نظام آموزشی ایران این نکته را بیشتر ظاهر می سازد که هنوز رویکردهای رقابتی و سنتی و انفرادی ، رویکردهای غالب و مسلط می باشند . معلم خود با این روش ها به یاد گیری نه به معنای واقعی بلکه برای قبول شدن و گذر از پایه ها پرداخته و اکنون برای معلم آسانترین و بهترین روش های آموزشی و یاد گیری می باشد . باید دنبال راهی برای سازماندهی برنامه ها و روش های آموزشی بود که از طریق آن بتوان یاد گیری را برای همه دانش آموزان دلپذیر ساخت ، فرصت های آموزشی را به طور برابر در اختیار همه شاگردان قرار داد ، و رقابت را به رقابت توأم با همکاری تبدیل ساخت . از کلاس چهارم ابتدایی به بعد ، رقابت با همکاری وسیله ی بسیار مهمی برای تولید انرژی در کلاس و به ثمر

رساندن تلاش دانش آموزان محسوب می گردد. رقابت توأم با همکاری می تواند بیش از هر رویکرد دیگر آموزشی ایجاد انگیزه نموده و سبب ایجاد سبزه‌ری شود. جنبه رقابتی یادگیری آن در همه افراد گروه ایجاد انگیزه می کند و جنبه همکاری آن سبب لذت بخش شدن یادگیری می شود. نتایج رقابت توأم با همکاری دارای کیفیتی برتر است و یک به یک افراد از دست آوردهای آن منتفع می گردند. صاحب نظران در دهه حاضر جوانب مختلف یادگیری مشارکتی را به عنوان یک رویکرد نوین و فعال تدریس مورد مطالعه قرار داده و بر ضرورت کاربرد آن در کلاس درس تاکید کرده اند. پس باید زمینه استفاده معلمان از روش یادگیری مشارکتی در مدارس فراهم شود (شایان جهرمی و امینی ۱۳۸۶ به نقل از چارلز ۱۹۳۱).

۱-۴ اهداف تحقیق

- هدف کلی تحقیق مطالعه تأثیر روش یادگیری مشارکتی بر رشد مهارت های اجتماعی دانش آموزان ابتدایی است که به دنبال آن هدف های زیر را مطرح خواهد شد :
- ۱) مطالعه و بررسی تاثیر روش یادگیری مشارکتی بر رشد مهارت های اجتماعی دانش آموزان ابتدایی منطقه مروست که مجری طرح بهبود کیفیت می باشند.
 - ۲) بررسی تاثیر روش یادگیری مشارکتی بر رابطه با همسالان در دانش آموزان ابتدایی مجری طرح بهبود کیفیت.
 - ۳) بررسی تاثیر روش یادگیری مشارکتی بر برتری طلبی دانش آموزان.
 - ۴) بررسی تاثیر روش یادگیری مشارکتی بر پرخاشگری دانش آموزان.
 - ۵) بررسی تاثیر روش یادگیری مشارکتی بر جلوگیری از رفتارهای غیر اجتماعی دانش آموزان.

۱-۵ سوالات تحقیق

- ۱- آیا یادگیری مشارکتی بر رشد روابط اجتماعی مناسب دانش آموزان موثر است؟
- ۲- آیا یادگیری مشارکتی بر رابطه با همسالان تاثیر دارد؟
- ۳- آیا یادگیری مشارکتی بر برتری طلبی دانش آموزان تاثیر دارد؟
- ۴- آیا یادگیری مشارکتی بر پر خاشگری دانش آموزان تاثیر دارد؟
- ۵- آیا یادگیری مشارکتی بر جلوگیری از رفتارهای غیر اجتماعی دانش آموزان تاثیر دارد؟

۱-۶ تعریف واژه ها

۱- یادگیری مشارکتی: شیوه خاصی از تدریس است که براساس روش گروه های پیشرفت تیمی دانش آموزان اجرا شده است. در این شیوه یادگیری مشارکتی، دانش آموزان به گروه های چهار یا پنج نفره تقسیم شده پس از ارائه عنوان درس توسط معلم اعضاء گروه به بحث های درون گروهی و فعالیت شناختی می پردازند. در پایان همه دانش آموزان به صورت انفرادی به سوالات پاسخ می دهند. نمره آزمون دانش آموزی با میانگین نمره قبلی آنها مقایسه می گردد و نمره نهایی بر اساس میزان پیشرفت آنها نسبت به گذشته تعیین می گردد. گروههایی که حد نصاب امتیاز بیاورند گواهینامه یا پاداش دریافت می کنند. سطح توانایی، جنسیت و نژاد در این گروهها مختلف است. این روش جهت تدریس موضوعاتی نظیر ریاضی، زبان و علوم اجتماعی از کلاس دوم دبستان تا دانشگاه کاربرد دارد (فقیهی ۱۳۷۱ به نقل از اسلاوین ۱۹۹۹).

یادگیری مشارکتی به عنوان یکی از اجزاء مهم یادگیری مهارتهای شناختی، موجب می شود فراگیران از اندیشه ها، بازخوردها، چگونگی حل مساله و شیوه های دیگر اعضاء گروه در

تسلط یابی بر مفاهیم و مهارت‌های آموزشی و کنش‌های متقابل آنان در یاری‌رسانی یکدیگر تأثیر پذیرند و این عمل به فراگیران در سازماندهی الگوهای فکری و رفتارهای یادگیری و تمرین در فرا گرفتن مطالب پیچیده آموزشی کمک می‌کند. به عبارت دیگر وقتی فراگیر مکلف به توضیح، تعمیم و بسط دادن موضوعی و یا دفاع از موقعیت یادگیری خود در برابر دیگران می‌شود، فهمیدن اتفاق می‌افتد (کمالی، ۱۳۸۱).

ویژگی منحصر به فرد این روش انعطاف‌پذیری و قابلیت اجرای آن در تمام مقاطع تحصیلی و عناوین مختلف درسی است و هماهنگی همزمان انواع مختلفی از فعالیت‌ها را می‌طلبد و می‌تواند به چندین هدف مهم آموزشی دست یابد که شیوه‌های دیگر نمی‌توانند و ثمره این الگوی تدریس برای معلمی که با دقت برنامه‌ریزی می‌کند زیاد است. در این روش فراگیران علاوه بر شرکت فعال در کلاس و کار گروهی، به کمک یکدیگر می‌شتابند، یکدیگر را در یادگیری مطالب یاری می‌دهند، به تحسین یا انتقاد از تلاش و مشارکت یکدیگر می‌پردازند و تا حصول اطمینان از یادگیری تمام اعضای گروه به فعالیت خود ادامه می‌دهند. در این روش فراگیران یاد می‌گیرند چگونه با یکدیگر کار کنند و با انجام تکالیف به صورت مشارکتی، موفقیت را تجربه نمایند. انجام موفقیت‌آمیز تکالیف موجب بالا رفتن انگیزش "افزایش علاقه به یادگیری و بالا رفتن سطح عملکرد تحصیلی، افزایش حرمت خود"، شایستگی و ارزشمندی می‌شود و این تجارب در سال‌های بعد نیز تکرار می‌گردد (رستگار و ملکان ۱۳۷۶ به نقل از الیس و والن ۱۹۹۹).

۲- روش تدریس سنتی: منظور از روش تدریس سنتی در این تحقیق روش تدریس معمول در مدارس است که معلم مطالب درسی را برای دانش‌آموز ارائه می‌کند و به پرسش‌های